

สมศ. ประเมินฯ อาชีวศึกษาเกินเป้า! แผนปรับตัวเท่าทันและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

นำเสนอเมื่อ : 7 มิ.ย. 2565

สมศ. ประเมินฯ อาชีวศึกษาเกินเป้า!
แผนปรับตัวเท่าทันและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน
พร้อมชูบทบาทเป็นกระจุกสะท้อน-ให้คำปรึกษา
ผ่านข้อมูลการประเมินอย่างตรงจุด

“การประเมินภายนอก” ผลักดันอาชีวศึกษาไทย ผลิตผู้เรียน
ตอบสนองความต้องการตลาดแรงงาน

กรุงเทพฯ 7 มิถุนายน 2565 – สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ.เดินทางประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันด้านการอาชีวศึกษาครบจำนวนแล้วกว่า 834 แห่ง จากที่ตั้งเป้าไว้ 440 แห่ง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีเยี่ยม ทั้ง 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดย สมศ. พร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่สถาบันด้านการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนได้ศึกษาในหลักสูตรที่ทันสมัยและการใช้เครื่องมือที่ดี นำไปสู่การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านการสอน มุ่งสู่การพัฒนายกระดับมาตรฐานด้านอาชีวศึกษาไทยให้ก้าวทันบริบท

ดร. นันทา หงวนดัด รักษาการผู้อำนวยการ สมศ. กล่าวว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 และ พ.ศ. 2565 มีสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกกว่า 834 แห่ง จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 440 แห่ง ซึ่งครอบคลุมสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จำนวน 821 แห่ง สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 10 แห่ง และสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (วส.) จำนวน 3 แห่ง โดยสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาที่ขอเข้ารับการประเมินแบ่งออกเป็น **ระยะที่ 1** การประเมินพิจารณาจากเอกสาร SAR ที่ทางหน่วยงานต้นสังกัดส่งมายัง สมศ. จำนวน 719 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีระดับคุณภาพดี โดยมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ กวาร์อยละ 75 อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา กวาร์อยละ 77 อยู่ในระดับดี และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ กวาร์อยละ 72 อยู่ในระดับดี จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าต้นสังกัดมีการสร้างความรู้ความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้แก่สถานศึกษาในการเขียนรายงานประเมินตนเองที่ครอบคลุมและสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน

การประเมินระยะที่ 2 เป็นการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมออนไลน์ (Site-visit) ตามความสมัครใจ มีสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขอเข้ารับการประเมินจำนวน 115 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีระดับคุณภาพดีเยี่ยม โดยมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ กวาร์อยละ 40 อยู่ในระดับดีเยี่ยม มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา กวาร์อยละ 37 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ กวาร์อยละ 40 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

โดยเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกตามบริบทของสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จากผู้ประเมินภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถชี้ให้สถานศึกษาเห็นจุดที่ควรพัฒนา พร้อมให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ตรงประเด็น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาในการนำไปปรับใช้ หรือเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน สร้างทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาไทยให้ก้าวทันบริบทโลก

นายวณิชย์ อ่วมศรี รักษาการประธานกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา สมศ. กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินทาง สมศ. ได้ใช้มาตรฐานเดียวกันในทุกบริบทของการเป็นอาชีวศึกษา คือ 1) คุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ 2) การจัดการอาชีวศึกษา ในเรื่องของหลักสูตรที่ต้องพัฒนาให้ทันสถานการณ์ เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 3) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง แล้วนำไปต่อยอดพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ออกสู่สังคม ซึ่งทาง สมศ. ได้มีข้อกำหนดว่ากรรมการผู้ประเมินภายนอกจำนวน 3 ท่านต้องมีอย่างน้อย 1 ท่าน ที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับในสถานศึกษาประเภทนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาที่ตรวจประเมิน

โดยการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละรอบ

สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาจะได้รับขอเสนอแนะจากทาง สมศ. ซึ่งหากสถานศึกษานำไปปรับใช้ตามคำแนะนำก็จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และหลังการประเมินสมศ. ก็ยังคงติดตามร่วมกับ สมศ. เพื่อเป็นที่ปรึกษาหากมีข้อปัญหาในการนำผลประเมินไปใช้ โดยขอเสนอแนะที่ให้แก่สถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเพิ่มทักษะและเครื่องมือในการศึกษาภาคปฏิบัติ เพราะการลงมือปฏิบัติถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในสายอาชีพเป็นอย่างมาก การลงมือปฏิบัติ 1- 2 ครั้ง อาจไม่เพียงพอในการสร้างความรู้ความเข้าใจ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงมือปฏิบัติซ้ำหลายๆ ครั้ง จนเกิดความเชี่ยวชาญและชำนาญ การเพิ่มจำนวนและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของครูผู้สอน เพราะสถานศึกษาบางแห่งอาจมีผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมผู้สอนในการเข้าศึกษาต่อเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้เฉพาะด้าน และเพิ่มจำนวนผู้สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน การเปิดสาขาวิชาเรียนที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ในบางพื้นที่ เช่น จังหวัดระยองในโครงการ Eastern Economic Corridor (EEC) ที่ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ต้องใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ดานแมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ ค่อนข้างมาก สถานศึกษาจึงควรเร่งผลิตผู้เรียนในกลุ่มสาขาวิชานี้มารองรับให้ทันต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

“การประเมินคุณภาพภายนอก

จึงเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนให้กับสถานศึกษาทราบถึงจุดที่ต้องพัฒนา เพื่อนำขอเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนให้มีศักยภาพมีความเหมาะสมตามที่ตลาดแรงงานต้องการ ตรงตามมาตรฐานกำหนด อีกทั้งยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้” นายวณิชย์ กล่าวทิ้งท้าย

